

Islams gudsbegrepp

Det är ett känt faktum att varje språk har en eller flera termer som används för att beteckna Gud och ibland mindre gudomar. Detta är inte fallet med Allah. Allah är det personliga namnet på den ende sanne Guden. Ordet har varken pluralis eller genus. Dess särart framgår när man jämför det med ordet "gud" som kan sättas i pluralis - gudar - och i femininum - gudinna. Det är intressant att notera att Allah är Guds personliga namn på arameiska, som var Jesu språk och är närbesläktat med arabiskan. Det unika begrepp som Islam förknippar med Gud är en reflektion av den ende sanne Guden. För en muslim är Allah den Allsmäktige Skaparen och Upprätthållaren av universum. Inget kan jämföras med Honom och Han är inte jämförbar med något.

Profeten Muhammad tillfrågades av sina samtida om Allah, och svaret kom direkt från Gud själv i form av ett kort kapitel i Koranen. Detta anses ge uttryck för enhetens själva kvintessens och är ett motto för monoteismen. "I Guds, den Barmhärtige Förbarmarens namn! Säg (O Muhammad): Gud är en, Gud, den Evige och Absolute; ej har Han fött, och ej är Han född, och ingen är Hans like." (Koranen 112). En del icke-muslimar påstår att Gud i Islam är en sträng och grym Gud, som ständigt kräver att bli åttlydd. De menar att Han varken är kärleksfull eller god. Ingenting kan vara mer fjärran från sanningen än detta påstående. Det är tillräckligt att veta, att med endast ett undantag, så inleds alla 114 kapitel i Koranen med orden: "I Guds den Barmhärtige Förbarmarens namn". Profeten Muhammad (frid

över honom) sade: "Gud är mer kärleksfull och god än en moder är mot sitt älskade barn.

" Men Gud är också rättvis. Därför måste ogärningsmän och syndare få sin del av bestraffningen och de dygdiga sin del av Guds gåvor och ynnestbevis. I själva verket uppenbarar sig Guds barmhärtighet till fullo i Hans rättvisa. Människor som hela livet utstår lidanden för Hans sak och människor som exploaterar andra människor, bör ju inte få en likartad behandling från sin Herre. Att vänta sig en likartad behandling av dem innebar att man förnekar själva tron på au människan i det tillkommande livet kommer att ställas till svars för sina handlingar, vilket även innebär att man förnekar alla motiv för ett moraliskt och dygdigt liv i denna värld. Följande Koranverser är mycket klara och rättframma i detta avseende:

"De gudfruktiga väntar förvisso ljuvliga lustgårdar hos deras Herre. Skall vi då behandla de Gud undergivna på samma sätt som syndarna? Vad går åt er? Hur dömer ni?" (Koranen 68:34-36). Islam tillbakavisar alla beskrivningar av Gud i mänskliga former och alla påståenden som gör gällande att Han föredrar vissa individer eller nationer på grund av deras rikedom, makt eller ras. Han skapade alla människor som jämlikar, och det är endast genom dygd och fromhet som de kan utmärka sig själva inför Honom. Iden att Gud vilade sig på skapelsens sjunde dag, att Han brottades med en av sina skapade varelser, att Han är en avundsjuk ränksmidare mot mänskligheten och att Han är inkarnerad i någon mänsklig varelse, betraktas från islamisk synpunkt som ren blasfemi.

Användningen av ordet Allah som Guds personliga namn är en återspeglning av den tonvikt som Islam lägger på renheten i gudstron, vilken ju är själva kärnan i alla profeternas budskap. På grund av detta betraktar Islam förknippandet av någon gudom eller person med Gud som en dödssynd, som Gud aldrig kommer att förlåta, trots det faktum att Han kan förlåta alla andra synder. Skaparen måste vara av en annan natur än de skapade tingen, för om Han är av samma natur som de, måste Han vara timlig och därför behöva en skapare.

Av detta följer att ingenting är Honom likt. Om skaparen inte är timlig, så måste Han vara evig. och om Han är evig, kan han inte vara orsakad, och om inget orsakat Hans existens, kan ingenting utanför Honom orsaka Honom att fortsätta att existera, vilket innebär att Han måste vara självtillräcklig. Och om Han inte beror på någonting för sin existens varaktighet, så kan denna existens inte ha något slut. Skaparen är därför evig och evinnerlig.

Han är den förste och den siste. Han är själv tillräcklig och självexisterande, eller för att använda en koranisk term: al-Qayyum. Skaparen skapar inte bara i betydelsen att Han åstadkommer ting. Han bevarar dem också, tar dem ut ur existensen och är den yttersta orsaken till allt som händer dem. "Gud är alltings Skapare; ja, Han är ombud för allting. Honom tillhör himlarnas och jordens nycklar." (Koranen 39:63). "Och det finns inget kräk på jorden, vars uppehälle icke är Guds sak, och Han känner dess vistelseort och hemvist." (Koranen 11:6).

Guds egenskaper

Om Skaparen är evig och evinnerlig, så måste Hans egenskaper också vara eviga och evinnerliga. Det är inte möjligt att Han förlorar några av sina egenskaper och inte heller att Han tillägnar sig några nya. I så fall är Hans egenskaper absoluta. Kan det finnas mer än en Skapare med sådana absoluta egenskaper? Kan det t ex. finnas två allsmäktiga Skapare? Ett ögonblicks eftertanke visar att detta inte är möjligt. Koranen sammanfattar detta argument i följande verser: "Gud har ej skaffat sig barn, och det finns ingen gud jämte Honom. Då skulle sannerligen varje gud ha borttagit vad han skapat, och den ene skulle ha höjt sig över den andre." (Koranen 23:91).

Guds enhet

Koranen påminner oss om falskheten i all avgudadyrkan. Till dem som dyrkar ting som är tillverkade av människor, säger den: "Dyrkar ni det som ni själva snidat till, eller har ni tagit andra än Honom till era beskyddare, även sådana som ej har makt att beskydda sig själva."

För dyrkarna av himlakroppar citerar denna berättelse om Abraham: "Då natten inbröt över honom, fick han se en stjärna och sade: "Detta är min Herre", men när den gick ned, sade han: "Jag älskar ej dem som går ned". Och då han såg månen gå upp, sade han: "Detta är min Herre", men när den gick ned, sade han: "Om min Herre ej vägleder mig, kommer jag sannerligen att höra till de människor som far vilse". Och då han såg solen gå upp, sade han: "Detta är min Herre, denna är störst", men när den gick ned, sade han: "Mitt folk, jag har förvisso inget att skaffa med det ni sätter vid Guds sida. Jag vänder, som en man av ren tro, mitt ansikte mot den som skapat himlarna och jorden, och jag hör ej till många gudskyddarna." (Koranen 6:76-79).

Den troendes inställning

För att vara muslim, dvs. att underkasta sig Gud, är det nödvändigt att tro på Guds enhet i betydelsen att Han är den ende Skaparen, Bevararen, Upprätthållaren, osv. Men denna tro - Tawhid ar-Rububiyah - är inte tillräcklig. Många av avgudadyrkarna trodde och visste att endast den högste Guden kunde göra allt detta. Men detta var inte tillräckligt för att göra dem till muslimer. Tawhid ar-Rububiyah måste kompletteras med Tawhid al-Uluhiyah, dvs. Man måste erkänna att det endast är Gud som förtjänar att dyrkas och följaktligen avhålla sig från att dyrka någon annan eller något annat. Sedan människan tillägnat sig denna kunskap om den ende sanne Guden, måste hon ha fast tro på Honom och får aldrig låta något förleda henne att förneka sanningen.

När en människas hjärta öppnas för tron, leder detta till vissa själstillstånd, som resulterar i vissa handlingar. Tillsammans utgör dessa själstillstånd och dessa handlingar beviset för sann tro. Profeten sade: "Tron är det som bor i hjärtat och visar sig i handlingar." Främst bland de själsliga tillstånden är känslan av tacksamhet mot Gud, som kan sägas utgöra själva kärnan i ibadah (gudsdyrkan). Känslan av tacksamhet är så viktig att en icke - troende kallas kafir, vilket både betyder "en som förnekar sanningen" och "en som är otacksam".

En troende älskar Gud och är tacksam mot Honom för de gåvor Han givit honom, men eftersom han är medveten om det faktum att hans goda gärningar - vare sig de är mentala eller fysiska - är fjärran från att kunna jämföras med de gudomliga ynnestbevisen, så är han alltid orolig för att Gud skall straffa honom, i detta liv eller i det tillkommande.

Därför fruktar han Honom, underkastar sig Honom och tjänar Honom i stor ödmjukhet. Man kan inte befinna sig i ett sådant själstillstånd utan att hela tiden ha Gud i åtanke. Att minnas Gud är alltså trons livskraft, utan vilken den försvagas och vittrar bort.

Koranen försöker stärka denna känsla av tacksamhet genom att gång på gång beskriva Guds egenskaper. Vi finner de flesta av dessa egenskaper nämnda tillsammans i följande koranverser: "Han är Gud, utom vilken ingen gud finns, Han känner det fördolda och det uppenbara; Han är den Barmhärtige Förbarmaren. Han är Gud, Konungen och den Helige, Friden, den Beskyddande, den Stadfästade, den Väldige, Envåldshärskaren, den Störste. Gud allena all ära! Han är fjärran från det de sätta vid Hans sida.

Han är Gud, Skaparen, Frambringaren, Danaren; Honom tillkommer de

yppersta namn. vad som finns i himlarna och på jorden prisar Honom; ja, Han är den Vældige, den Vise." (Koranen 59:22-24). "Det finns ingen gud utom Gud, den Levande, den Beståndande. Ej överväldigar Honom slummer eller sömn; Honom tillhör vad som finns i himlarna och vad som finns på jorden. Vem är den som fäller förbön hos Honom utan Hans tillåtelse? Han vet vad som varit före dem och vad som skall komma efter dem, men av Hans kunskap fattar de ej annat än vad Han vill. Hans tron omfattar himlarna och jorden, och deras vidmakthållande är ingen börda för Honom; ja, Han är den Högste, den Store." (Koranen 2:255).

"Ni som fått Skriften, överskrid ej måttan i er religion och påbörda ej Gud vad som icke är sant! Kristus, Jesus, Marias son, är blott Guds apostel och Hans ord, det Han ingivit Maria, och en ande från Honom, tro alltså på Gud och Hans apostlar och säg ej: "de är tre", utan avhåll er därifrån till fromma för er sjäha. Gud är en enda Gud, Honom allena all ära! Bort det att Han skulle ha en son." (Koranen 4:171).